

etiam carne virgines elegistis, gaudentes celebrate solemniter hodierno die Virginis partum. Ille quippe est natus ex foemina, qui non est a masculo satus in foemina. Qui vobis attulit quod amaretis, matri non abstulit quod amatis. Qui sanat in vobis quod traxistis ex Eva, absit ut vitiaret quod dilexistis in Maria.

IV. Illa igitur cujus vestigia sectamini, et ut conciperet, cum viro non mansit; et cum pareret, virgo permansit. Imitamini eam quantum potestis; non foecunditate, quia hoc non potestis salva virginitate. Sola utrumque potuit, quorum vos unum habere voluistis; quia hoc perditis, si utrumque habere velitis. Sola utrumque potuit, quæ Omnipotentem peperit, per quem potuit. Solum enim unicum Dei Filium, isto unico modo fieri oportebat filium hominis. Nec tamen ideo non est vobis aliquid Christus, quia unius est Virginis foetus. Ipsum quippe vos, quem filium edere non potuistis carne, sponsum invenistis in corde: et talem sponsum, quem et redemptorem sic teneat felicitas vestra, ut peremptorem non timeat virginitas vestra. Qui enim matri virginitatem nec corporali abstulit partu, multo magis in vobis eam spiritali servat amplexu. Nec propterea vos steriles deputetis, quia virgines permanetis. Nam et ipsa pia integritas carnis, ad foecunditatem pertinet mentis. Agite quod ait Apostolus: quoniam non cogitatis ea quæ sunt mundi, quomodo placeatis maritis¹; cogitate quæ Dei sunt, quomodo illi in omnibus placeatis; ut non uterum foetibus, sed animum foecundum possitis habere virtutibus. Postremo omnes alloquor, omnibus dico; universam virginem castam, quam desponsavit Apostolus Christo, ista voce compello. Quod miramini in carne Mariæ, agite in penetralibus animæ.

¹ 1 Cor. VII, 52.

Qui corde credit ad justitiam, concipit Christum: qui ore confitetur ad salutem¹, parit Christum. Sic in mentibus vestris et foecunditas exuberet, et virginitas perseveret.

SERMO CXCVII².

In Natali Domini, IX.

I. HODIE « Veritas de terra orta est³, » Christus de carne natus est. Gaudete solemniter, et sempiternum diem hodierno quoque admoniti cogitate, æterna dona spe firmissima concupiscite; filii Dei esse accepta potestate præsumite. Propter vos temporalis effectus est temporum effector, propter vos in carne, apparuit mundi conditor, propter vos creatus est creator. Quid adhuc mortales mortalibus rebus oblectamini, et fugitivam vitam, si fieri posset, tenere conamini? Spes longe clarior effulsit in terris, ut terrenis vita promitteretur in cælis. Hoc ut crederetur, res incredibilior prærogata est. Deos facturus qui homines erant, homo factus est qui Deus erat: nec amittens quod erat, fieri voluit ipse quod fecerat. Ipse fecit quod esset, quia hominem Deo addidit, non Deum in homine perdidit. Miramur virginis partum, et novum ipsum nascendi modum incredulis persuadere conamur, quod in utero non seminato germen prolis exortum est, et a complexu carnis viscera immunia filium hominis protulerunt, cujus patrem hominem non tulerunt; quod virginitatis integritas et in conceptu clausa, et in partu

¹ Rom. X, 10. — ² Alias de Tempore 16. — ³ Psal. LXXXIV, 12.

incorrupta permansit. Mira est ista potentia, sed plus est miranda misericordia, quod ille qui sic nasci potuit, nasci voluit. Erat enim jam unicus Patri, qui unicus natus est matri: et ipse est factus in matre, qui sibi fecerat matrem: sempiternus cum Patre, hodiernus ex matre: post matrem de matre factus, ante omnia de Patre non factus: sine quo Pater nunquam fuit, sine quo mater nunquam fuisset.

II. Exultate, virgines Christi, consors vestra est mater Christi. Christum parere non potuistis, sed propter Christum parere nolulistis. Qui non ex vobis natus est, vobis natus est. Verumtamen si verbi ejus memineritis, sicut meminisse debetis; estis etiam vos matres ejus, quia voluntatem facitis Patris ejus. Ipse enim dixit: « Quicumque » facit voluntatem Patris mei, ipse mihi frater et soror et » mater est¹. » Exultate, viduæ Christi: qui foecundam fecit virginitatem, illi vovistis continentiae sanctitatem. Exulta etiam castitas nuptialis, omnes fideliter viventes cum conjugibus vestris: quod amisistis in corpore, in corde servate. Ubi jam non potest esse a concubitu caro integra, sit in fide virgo conscientia, secundum quam virgo est omnis Ecclesia. In Maria Christum pia virginitas peperit: in Anna Christum viduitas parvum grandæva cognovit: in Elisabeth Christo conjugalis castitas et anilis foecunditas militavit. Omnes gradus fidelium membrorum capiti contulerunt, quod ipsius gratia conferre potuerunt. Proinde quia veritas et pax et justitia Christus est, hunc fide concipite, operibus edite; ut quod egit uterus Mariæ in carne Christi, agat cor vestrum in lege Christi. Quomodo autem non ad partum virginis pertinetis, quando Christi membra estis? Caput vestrum peperit Maria, vos Ecclesia. Nam ipsa quoque et mater et virgo est: mater

¹ Matth. xii, 50.

visceribus charitatis, virgo integritate fidei et pietatis. Populos parit, sed unius membra sunt, cujus ipsa est corpus et conjux; etiam in hoc similitudinem gerens illius virginis, quia et in multis mater est unitatis.

III. Omnes itaque unanimes, castis mentibus et affectibus sanctis, diem Natalis Domini celebremus: quo die, sicut istum sermonem exorsi sumus, « Veritas de terra » orta est. » Jam enim et quod in eodem Psalmo sequitur, factum est. Nam ille qui de terra ortus est, hoc est, de carne natus est, quia de cœlo venit, et super omnes est¹; procul dubio cum ascendit ad Patrem, etiam « Justitia de cœlo prospexit². » Hanc enim justitiam verbis suis ipse commendat, promittendo Spiritum sanctum: « Ipse, inquit, arguet mundum de peccato, et de justitia, et de judicio. De peccato quidem, quia non crediderunt in me: de justitia, quia ad Patrem vado, et jam » non videbitis me³. » Hæc est justitia, quæ de cœlo prospexit. « A summo enim cœlo egressio ejus, et occursum ejus » usque ad summum cœli⁴. » Ne vero quisquam contemneret veritatem, quia de terra orta est, cum sicut sponsus processit de thalamo suo, id est, de utero virginali, ubi Verbum Dei creaturæ humanæ quodam ineffabili conjugio copulatum est: ne hoc ergo quisquam contemneret, et quamvis mirabiliter natum, et dictis factisque mirabilem, tamen propter similitudinem carnis peccati nihil amplius Christum quam hominem crederet, cum dictum esset: « Tanquam sponsus procedens de thalamo suo, » exultavit ut gigas ad currendam viam⁵: » continuo subjunctum est: « A summo cœlo egressio ejus. » Quod ergo audis: « Veritas de terra orta est, » dignatio est, non conditio; misericordia est, non miseria. Veritas ut de terra

¹ Joan. iii, 31. — ² Psal. lxxxiv, 12. — ³ Joan. xvi, 8-10. — ⁴ Psal. xviii, 7. — ⁵ Ibid. 6.

oriretur, de cœlo descendit : sponsus ut de thalamo suo procederet, a summo cœlo egressio ejus. Inde est quod hodie natus est, quo die minor dies nullus in terris, a quo tamen incrementa dies sumunt. Qui ergo inclinatus est, et nos erexit, minimum elegit diem, sed unde lux crescit : ipso suo tali adventu, nos etiam tacitus tanquam sonitu magni clamoris exhortans, ut qui pauper propter nos factus est, in illo divites esse discamus : qui propter nos formam servi accepit, in illo libertatem accipiamus ; qui propter nos de terra ortus est, in illo cœlum possideamus.

SERMO CXCIII¹.

In Natali Domini, X.

I. ANGELORUM VOCEM, per quam Dominus Jesus Christus natus Virginis partu pastoribus nuntiatus est, cum Evangelium legeretur, audivimus : « Gloria in excelsis » Deo, et in terra pax hominibus bonæ voluntatis². » Festa vox et gratulatoria, non uni fœminæ, cujus uterus prolem ediderat : sed generi humano, cui Virgo pepererat Salvatorem. Dignum enim erat, et hoc prorsus decebat, ut ei foetæ quæ Dominum cœli et terræ procreaverat, et post editum foetum integra manserat, non mulierculæ humanis solemnitatibus, sed Angeli divinis laudibus, fœtalia celebrarent. Dicamus ergo et nos, et quanta possumus cum exultatione dicamus, qui non pecorum pastoribus eum natum nuntiamus, sed ejus natalitia cum ejus ovibus celebramus : dicamus, inquam, et nos fideli

¹ Alias de Diversis 38. — ² Luc. II, 14.

corde, devota voce : « Gloria in excelsis Deo, et in terra » pax hominibus bonæ voluntatis. » Et hæc verba divina, has Dei laudes, hoc Angelicum gaudium, quanta valemus consideratione perspectum, fide et spe et charitate meditemur. Sicut enim credimus et speramus et desideramus, erimus et nos gloria in excelsis Deo, cum resurgente corpore spiritali rapti fuerimus in nubibus obviam Christo : si modo cum in terra sumus, pacem cum bona voluntate sectemur. In excelsis quippe vita, quia ibi regio vivorum ; et ibi dies boni, ubi Dominus idem ipse est, et anni ejus non deficient¹. Quisquis autem vult vitam, et diligit videre dies bonos, cohibeat linguam suam a malo, et labia ejus non loquantur dolum ; declinet a malo, et faciat bonum : et ita sit homo bonæ voluntatis. Et quærat pacem, ac sequatur eam : quia « In terra pax hominibus » bonæ voluntatis. »

II. Quod si dicis, o homo : « Ecce velle adjaces mihi ; » perficere autem bonum non invenio : et condelectaris » legi Dei secundum interiorem hominem, vides autem » aliam legem in membris tuis repugnantem legi mentis » tuæ, et captivum te ducentem in lege peccati quæ est » in membris tuis² : » persiste in bona voluntate, et exclama quod sequitur : « Miser ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus ? Gratia Dei per Jesum » Christum Dominum nostrum³. » Ipse est enim pax in terra hominibus bonæ voluntatis, post bellum in quo « Caro concupiscit adversus spiritum, et spiritus adversus » carnem, ut non quæ vultis illa faciatis : quoniam » ipse est pax nostra, qui fecit utraque unum⁴. » Persistat igitur bona voluntas adversus concupiscentias malas, et persistens imploret auxilium gratiæ Dei, per Jesum Chris-

¹ Psal. xxxiii, 13. — ² Rom. vii, 18-23. — ³ Galat. v, 17. — ⁴ Ephes. II, 14.

tum Dominum nostrum. Repugnatur illi a lege membrorum carnalium, et ecce jam etiam captivatur: impleret auxilium, non fidat viribus suis; et saltem fessa, non de dignetur esse confessa. Aderit enim qui dixit eis quos jam videbat credentes in eum: « Si permanseritis in verbo » meo, vere discipuli mei eritis; et cognoscetis veritatem, » et veritas liberabit vos¹. » Aderit et liberabit veritas de corpore mortis hujus. Ideo quippe « Veritas, cujus Nativitas celebramus, de terra orta est², » ut sit pax in terra hominibus bonæ voluntatis. Nam quis idoneus est velle et posse, nisi inspirando adjuvet ut possimus, qui vocando præstitit ut velimus? Quia ubique misericordia ejus prævenit nos, ut vocaremur qui nolebamus, et ut impetremus posse quod volumus. Dicamus ergo ei: « Juravi, et statui custodire judicia justitiæ tuæ³. » Statui quidem, et quia imperasti, promisi obedientiam, sed quoniam video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ; et captivum me ducentem in lege peccati, quæ est in membris meis: « Humiliatus sum usque- » quaque, Domine, vivifica me secundum verbum tuum⁴. » Ecce velle adjacet mihi: » ergo « Voluntaria oris mei » approba, Domine: » ut fiat pax in terra hominibus bonæ voluntatis. Dicamus ista, et si qua alia suggerit pietas, sanctis instructa lectionibus, ut nati ex Virgine Domini celebritatem non inaniter frequentemus, inchoati bona voluntate, perficiendi plenissima charitate; quæ et diffunditur in cordibus nostris, non per nos ipsos, sed per Spiritum sanctum qui datus est nobis⁵.

¹ Joan. viii, 31, 32. — ² Psal. lxxxiv, 12. — ³ Id. cxviii, 106. — ⁴ Ibid. 107. — ⁵ Rom. v, 5.

SERMO CXCIV¹.*In Natali Domini, XI.*

I. AUDITE, filii lucis, adoptati in regnum Dei, fratres charissimi, audite, audite, et exultate justi in Domino, ut vos rectos possit decere laudatio². Audite quod nostis, recolite quod audistis, amate quod creditis, prædicate quod amatis. Sicut anniversarium celebramus hunc diem, sic huic diei debitum expectate sermonem. Natus est Christus, Deus de Patre, homo de matre. De Patris immortalitate, de matris virginitate. De patre sine matre, de matre sine patre. De Patre sine tempore, de matre sine semine. De patre principium vitæ, de matre finis mortis. De patre ordinans omnem diem, de matre consecrans istum diem. Præmisit (1) enim hominem Joannem, qui tunc nasceretur, cum dies inciperent minui; et natus est ipse cum dies inciperent crescere: ut ex hoc præfiguraretur quod ait idem Joannes: « Illum oportet crescere, me autem minui. » Debet enim vita humana in se deficere, in Christo proficere, « Ut qui vivunt, jam non sibi vivant, » sed ei qui pro omnibus mortuus est et resurrexit³: » et dicat unusquisque nostrum quod dicit Apostolus: « Vivo » autem jam non ego, vivit vero in me Christus⁴. Illum » enim oportet crescere, me autem minui. »

II. Laudant eum condigne omnes Angeli ejus, quorum cibus æternus est, incorruptibili eos sagina vivificans;

¹ Alias de Tempore 23. — ² Psal. xxxii, 1. — ³ Joan. iii, 30. — ⁴ 2 Cor. v, 15; Florus ibid., et Galat. ii, 20.

quia Verbum Dei est, cujus vita vivunt, cujus aeternitate semper vivunt, cujus bonitate semper beate vivunt. Illi eum condigne laudant, Deum apud Deum, et dant gloriam in excelsis Deo. « Nos autem plebs ejus et oves manuum » ejus¹, » pro modulo infirmitatis nostrae pacem per bonam voluntatem reconciliati mereamur. Ipsorum enim Angelorum vere hodierna vox est, quam nato nobis Salvatore exultando fuderunt: « Gloria in excelsis Deo, et » in terra pax hominibus bonae voluntatis². » Laudant ergo illi competenter, laudemus et nos obedientes. Sunt illi nuntii ejus, sumus et nos pecora ejus. Implevit in caelo mensam ipsorum, implevit in terra praesepe nostrum. Plenitudo enim mensae ipsorum est, quia « In principio » erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat » Verbum. » Plenitudo praesepii nostri est, quia « Verbum » caro factum est, et habitavit in nobis³. » Ut enim panem Angelorum manducaret homo, Creator Angelorum factus est homo. Illi laudant vivendo, nos credendo: illi fruendo, nos petendo: illi capiendo, nos quaerendo: illi intrando, nos pulsando.

III. Quis enim hominum omnes thesauros sapientiae et scientiae noverit in Christo occultos⁴, atque in paupertate carnis ejus absconditos? Quia « Propter nos pauper factus » est, cum dives esset, ut illius paupertate ditaremur⁵. » Cum enim mortalitatem assumeret, mortemque consumeret, in paupertate se ostendit; sed divitias dilatas promisit, non ablatas amisit. Quam multa multitudo dulcedinis ejus, quam abscondit timentibus se, perficit autem sperantibus in se⁶. Ex parte enim scimus, donec veniat quod perfectum est⁷. » Cui capiendo ut idonei praestaremur, ille aequalis Patri in forma Dei, in forma servi factus

¹ Psal. xciv, 7. — ² Luc. ii, 14. — ³ Joan. i, 1 et 14. — ⁴ Coloss. ii, 3. — ⁵ 2 Cor. viii, 9, et Florus ibid. — ⁶ Psal. xxx, 20. — ⁷ 1 Cor. xiii, 9, 10.

similis nobis, reformat nos ad similitudinem Dei; et factus filius hominis unicus Filius Dei, multos filios hominum facit filios Dei: et nutritos servos per visibilem formam servi, perficit liberos ad videndam formam Dei. « Filii » enim Dei sumus, et nondum apparuit quod erimus. » Et « Scimus, quoniam cum apparuerit similes ei erimus, » quoniam videbimus eum sicuti est¹. » Nam qui sunt illi sapientiae scientiaeque thesauri? quae illae divitiae divinae, nisi quia sufficiunt nobis? Et quae illa multitudo dulcedinis, nisi quia satiat nos? « Ostende ergo nobis » Patrem, et sufficit nobis². » Et in quodam Psalmo quidam ex nobis, vel in nobis, vel pro nobis, ait illi: « Satiabor, dum manifestabitur gloria tua³. » Ipse autem et Pater unum sunt⁴: et qui ipsum videt, videt et Patrem⁵. Ergo « Dominus virtutum, ipse est rex gloriae⁶. » Convertens nos, ostendet nobis faciem suam; et salvi erimus⁷; et satiabimur, et sufficit nobis.

IV. Dicat itaque illi cor nostrum: « Quaesivi vultum » tuum; vultum tuum, Domine, requiram⁸; ne avertas » faciem tuam a me. » Et respondeat ipse cordi nostro: « Qui diligit me, mandata mea custodit; et qui diligit me, » diligitur a Patre meo, et ego diligam eum, et ostendam » me ipsum illi⁹. » Videbant utique eum oculis illi quibus hoc dicebat, et sonum vocis ejus auribus audiebant, et humano corde hominem cogitabant: sed quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit¹⁰, eundem ipsum se promittebat ostendere diligentibus se. Quod donec fiat, donec ostendat nobis quod sufficiat nobis, donec eum fontem vitae potemus et satiemur; interim dum ambulantes per fidem peregrinamur ab eo, dum esu-

¹ 1 Joan. iii, 2. — ² Joan. xiv, 6. — ³ Psal. xvi, 15. — ⁴ Joan. x, 30. — ⁵ Id. xiv, 9. — ⁶ Psal. xxiii, 10. — ⁷ Id. lxxix, 14. — ⁸ Id. xxvi, 8. — ⁹ Joan. xiv, 21. — ¹⁰ 1 Cor. ii, 10.

rimus et sitimus justitiam, et formæ Dei pulchritudinem ineffabili ardore desideramus, formæ servi Natalem devoto obsequio celebremus. Nondum contemplari possumus quod genitus est ante Luciferum a Patre, frequentemus quod nocturnis horis est natus ex Virgine. Nondum capimus quod ante solem permanet nomen ejus, agnoscamus in sole positum tabernaculum ejus¹. Nondum constituemur Unicum permanentem in Patre suo, recordemur sponsum procedentem de thalamo suo². Nondum idonei sumus convivio Patris nostri, agnoscamus præsepe Domini nostri Jesu Christi.

SERMO CXCIV³.

In Natali Domini, XII.

I. FILIUS Dei idemque Filius hominis Dominus noster Jesus Christus, sine matre de Patre natus, creavit omnem diem; sine Patre de matre natus, consecravit hunc diem; divina nativitate invisibilis, humana visibilis, utraque mirabilis. Proinde quod de illo Propheta prædixit: « Generationem ejus quis enarrabit⁴? » de qua potius dictum sit, judicare difficile est; utrum de illa ubi nunquam non natus coæternum habet Patrem, an de ista ubi aliquando natus, in qua fieret, jam fecerat matrem: utrum de illa ubi semper natus est, qui semper erat; quis enim enarrabit quomodo natum sit lumen de lumine, et unum lumen utrumque sit? quomodo natus sit Deus de Deo, nec deo-

¹ Psal. LXXI, 17. — ² Id. XVIII, 6. — ³ Alias de Tempore 12. — ⁴ Isai. LIII, 8.

rum numerus creverit? quomodo velut de re transacta dicatur quod natus est, cum tempus in illa nativitate nec transierit, quo præterita esset; nec præcesserit, quo futura esset: nec præsens fuerit, quasi adhuc fieret, et perfecta non esset? Hanc ergo generationem quis enarrabit, cum id quod enarrandum est supra tempora maneat, sermo autem enarrantis in tempore transeat? Istam quoque ex Virgine generationem quis enarrabit, cujus conceptus in carne non carnaliter factus, cujus ortus ex carne uberitatem nutrienti attulit, integritatem parienti non abstulit? Quamlibet itaque earum sive utramque « Generationem » ejus quis enarrabit?

II. Hic est Dominus Deus noster, hic est mediator Dei et hominum homo Salvator noster, qui natus de Patre creavit et matrem; creatus de matre glorificavit et Patrem: sine foemineo partu unicus Patri, sine virili complexu unicus matri. Hic est speciosus forma præ filiis hominum, sanctæ filius Mariæ, sanctæ sponsus Ecclesiæ, quam suæ genitrici similem reddidit: nam et nobis eam matrem fecit, et virginem sibi custodit. Ad hanc quippe dicit Apostolus: « Aptavi vos uni viro, virginem castam » exhibere Christo¹. » De qua rursus dicit, matrem nostram non ancillam, sed liberam, cujus multi filii desertæ magis quam ejus quæ habet virum². Est ergo et Ecclesiæ, sicut perpetua integritas, et incorrupta foecunditas. Quod enim illa peperit unum, hæc parit multos, in unum congregandos per unum.

III. Hic est ergo dies, quo venit in mundum, per quem factus est mundus; quo carne factus est præsens, virtute nunquam absens: quia in hoc mundo erat, et in sua venit³. In mundo erat, sed mundum latebat: quia lux lu-

¹ 2 Cor. XI, 2. — ² Galat. IV, 26, 27. — ³ Joan. I, 4.

cebat in tenebris, et eam tenebræ non comprehendebant. Venit ergo in carne, carnis vitia mundaturus. Venit in medicinali terra, unde curaret interiores oculos nostros, quos exterior nostra excæcaverat terra : ut eis sanatis, qui fuimus antea tenebræ, lux efficiamur in Domino; et non jam lux in tenebris luceat præsens absentibus, sed appareat certa cernentibus. Ad hoc processit sponsus de thalamo suo, et exultavit ut gigas ad currendam viam¹. Speciosus ut sponsus, fortis ut gigas, amabilis et terribilis, severus, et serenus, pulcher bonis, asper malis. Manens in sinu Patris, implevit uterum matris. In quo thalamo, id est, Virginis utero, natura divina sibi copulavit humanam : ubi Verbum caro factum est pro nobis, ut a matre procedens, habitaret in nobis; ut ad Patrem præcedens, ubi habitemus præparet nobis. Hunc ergo diem læti solemniter celebremus; et æternum diem, per eum qui nobis æternus in tempore natus est, fideliter exoptemus.

SERMO CXCVI².

In Natali Domini, XIII.

I. HODIERNUS dies Natalis Domini nostri Jesu Christi nobis festus illuxit. Natalis dies, quo natus est dies. Et ideo hodie, quia ex hodierno crescit dies. Nativitates Domini nostri Jesu Christi duæ sunt; una divina, altera humana : ambæ mirabiles; illa sine femina matre, ista sine viro patre. Quod ait sanctus Isaias propheta, « Generationem » ejus quis enarrabit³? » ad ambas generationes referri

¹ Psal. XVIII, 6. — ² Alias de Diversis 59. — ³ Isai. LIII, 8.

potest : Quis digne enarret generantem Deum? Quis digne enarret virginis partum? Illud sine die, hoc certo die : utrumque sine humana æstimatione, et cum magna admiratione. Illam primam attendite generationem : « In » principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et » Deus erat Verbum¹. » Cujus Verbum? Ipsius Patris. Quod Verbum? Ipse Filius. Nunquam Pater sine Filio. Et tamen qui nunquam sine Filio, genuit Filium. Et genuit, et non cœpit. Sine initio generato nullum est initium. Et tamen Filius, et tamen genitus. Dicturus est homo : Quomodo genitus, et non habet initium? Si genitus, habet initium : si non habet initium, quomodo genitus? Quomodo, nescio. Quæris ab homine quomodo sit genitus Deus? Interrogatione tua laboro : sed Prophetam appello : « Generationem ejus quis enarrabit? » Veni mecum ad istam generationem humanam, veni mecum ad istam, in qua se ipsum exinanivit formam servi accipiens : si forte vel ipsam capere possimus, si forte vel de ipsa aliquid loqui valeamus. Etenim quis capiat, « Qui cum in forma » Dei esset, non rapinam arbitratus est esse æqualis » Deo²? » Quis hoc capiat? quis hoc digne cogitet? Cujus mens hoc audeat perscrutari? cujus lingua audeat pronuntiare? cujus valeat cogitatio capere? Interim hoc omittamus : multum est ad nos. Ut autem non multum esset ad nos, « Semetipsum exinanivit formam servi acci- » piens, in similitudinem hominum factus. » Ubi? In virgine Maria. Inde ergo aliquid loquamur, si forte possumus. Angelus nuntiat, virgo audit, credit, et concipit. Fides in mente, Christus in ventre. Virgo concepit, miramini : virgo pererit, plus miramini : post partum, virgo permansit. Generationem ergo istam quis enarrabit?

II. Dico quod vos delectet, charissimi. Tres vitæ sunt

¹ Joan. 1, 1. — ² Philip. II, 6.